

Tomasz Węclawowicz

Lech Kalinowski (1920-2004)

Magistro et Amico – Mistrzowi i Przyjacielowi, tak zatytułowana została książka wydana przez Instytut Historii Sztuki UJ ledwie parę lat temu dla uczczenia osiemdziesięciolecia urodzin Profesora Kalinowskiego. Był bowiem zarówno autorytetem naukowym, nauczycielem cierpliwym, lecz wymagającym, jak i zarazem serdecznym i prawym człowiekiem, służącym pomocą i radą każdemu potrzebującemu.

Studia z historii sztuki rozpoczął w roku 1938 we Lwowie, w Uniwersytecie Jana Kazimierza, a ukończył po wojnie w Krakowie, w Uniwersytecie Jagiellońskim. Od ukończenia studiów związany był z Zakładem Historii Sztuki jako asystent-wolontariusz.

Wkrótce, w roku 1949 doktoryzował się z filozofii w zakresie historii sztuki. Tytuł i stanowisko docenta otrzymał w roku 1955, tytuł profesora nadzwyczajnego w roku 1962, a zwyczajnego w roku 1977. Od roku 1960 był kierownikiem początkowo Katedry Historii Sztuki Średniowiecznej, następnie Zakładu Historii Sztuki Dawnej, potem Zakładu Historii Sztuki Średniowiecznej. Równocześnie wykładał na Wydziale Konserwacji Dziej Sztuki krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, która nadała mu godność profesora honorowego.

Nowatorstwem Jego metody badawczej było przekonanie, że forma dzieła ma wartość symboliczną, która przybiera różną treść ideową. Starał się zawsze odczytać pierwotne znaczenia artystycznego przekazu w kontekście epoki i jej kultury. Jego uniwersyteckie wykłady, referaty

wygłaszane na konferencjach naukowych i w trakcie posiedzeń akademickich komisji zmieniały nie tylko stan naszej wiedzy o wielu dziełach sztuki, ale przede wszystkim sposób patrzenia na sztukę. Przy tym starał się być „humanistą ścisłym”, pielęgnującym dyscyplinę warsztatu, precyzję wypowiedzi, zawsze celowych, o trafnych, jednoznacznych terminach.

Był członkiem Komitetu Nauk o Sztuce Polskiej Akademii Nauk, przewodniczącym Komisji Teorii i Historii Sztuki krakowskiego oddziału PAN. Znacząco przyczynił się do reaktywacji Polskiej Akademii Umiejętności w roku 1990. Był jej członkiem czynnym,

fol. Rafał Kalinowski

przewodniczącym Komisji Historii Sztuki i dyrektorem Wydziału Filologicznego. Dowodem międzynarodowego uznania były członkostwa w wielu zagranicznych towarzystwach naukowych, m.in. The British Academy, Comité International d'Histoire de l'Art, Société Française d'Archéologie, Corpus Vitreaum Medii Aevi, Institute for Advanced Studies w Princeton. W roku 1997 otrzymał prestiżową Nagrodę Herdera. Był również członkiem honorowym Stowarzyszenia Historyków Sztuki, członkiem Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa oraz Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa.

Miałem zaszczyt być Jego studentem, dyplomantem, a potem, przez ćwierć wieku uczyć się nadal jako Jego współpracownik w Instytucie Historii Sztuki UJ i w Komisji Historii Sztuki PAU.